

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Split, studeni 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA	6
Grad Drniš	8
Grad Knin	11
Grad Skradin	15
Grad Šibenik	18
Grad Vodice	21
Općina Bilice	24
Općina Biskupija	27
Općina Civoljane	30
Općina Ervenik	32
Općina Kijevo	34
Općina Kistanje	36
Općina Murter-Kornati	39
Općina Pirovac	42
Općina Primošten	45
Općina Promina	48
Općina Rogoznica	50
Općina Ružić	53
Općina Tisno	56
Općina Tribunj	59
Općina Unešić	62
OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA	65
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	67

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/13-15/9

URBROJ: 613-19-13-84

Split, 25. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 25. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije (pet gradova i 15 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,08 km. Spomenutom Odlukom, na području Šibensko-kninske županije su određene ceste na području grada Šibenika duljine 138,05 km, koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine u skladu s posebnim propisom i upisuje se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljišne knjige nadležnom zemljišnoknjižnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama. Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, između ostalih i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrstanih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Financijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije, koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno programi ne sadrže propisane elemente,
- pisani ugovori, u slučaju kada poslove obavlja vlastito trgovačko društvo se ne zaključuju,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvoditelja,
- odluke o odabiru izvoditelja ne donosi predstavničko tijelo,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrstanih cesta,
- održavanje nerazvrstanih cesta se evidentira u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje, a nije sadržano u programu održavanja komunalne infrastrukture.

Predmet revizije su aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrstanih cesta i izvore iz kojih se financira održavanje nerazvrstanih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrstanih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim financijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije ima ukupno 2 685,14 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta, te o prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Šibensko-kninske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta, te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Šibensko-kninske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina u km ²	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta u m	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta u m/km ²	Duljina nerazvrstanih cesta u m/stanovniku
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Grad Drniš	355,00	7 498	120 000	338,03	16
2.	Grad Knin	331,71	15 407	286 610	864,04	19
3.	Grad Skradin	186,79	3 825	150 000	803,04	39
4.	Grad Šibenik	433,00	46 332	514 030	1 187,14	11
5.	Grad Vodice	130,59	8 875	100 000	765,16	11
6.	Općina Bilice	25,66	2 307	40 000	1 558,85	17
7.	Općina Biskupija	133,45	1 699	90 000	674,41	53
8.	Općina Cviljane	83,28	239	12 000	144,09	50
9.	Općina Ervenik	212,28	1 105	-	-	-
10.	Općina Kijevo	74,37	417	35 000	470,62	84
11.	Općina Kistanje	244,11	3 481	40 500	165,91	12
12.	Općina Murter-Kornati	81,08	2 044	42 000	518,01	21
13.	Općina Pirovac	40,97	1 930	30 000	732,24	16
14.	Općina Primošten	57,18	2 828	1 000 000	17 488,63	354
15.	Općina Promina	139,41	1 136	-	-	-
16.	Općina Rogoznica	70,55	2 345	80 000	1 133,95	34
17.	Općina Ružić	160,28	1 591	110 000	686,30	69
18.	Općina Tisno	67,03	3 094	-	-	-
19.	Općina Tribunj	15,16	1 536	35 000	2 308,71	23
20.	Općina Unešić	187,45	1 686	-	-	-
UKUPNO		3 029,35	109 375	2 685 140	886,37	25

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Šibensko-kninske županije je 886,37 m/km². Prosječna duljina nerazvrstanih cesta je 25 m/stanovniku. Četiri jedinice lokalne samouprave (općine Ervenik, Promina, Tisno i Unešić) nisu dostavile podatke o duljini nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije.

Tablica broj 2

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po dužnom km ceste (u kn)
1	2	3	4	5 (4/3)	6	7 (4/6)
1.	Grad Drniš	18.992.295,00	503.592,00	2,7	120,000	4.197,00
2.	Grad Knin	28.169.089,00	996.412,00	3,5	286,610	3.477,00
3.	Grad Skradin	8.735.012,00	140.152,00	1,6	150,000	934,00
4.	Grad Šibenik	180.015.107,00	3.510.616,00	2,0	514,030	6.830,00
5.	Grad Vodice	44.831.303,00	798.761,00	1,8	100,000	7.988,00
6.	Općina Bilice	3.986.477,00	447.897,00	11,2	40,000	11.197,00
7.	Općina Biskupija	7.816.204,00	831.125,00	10,6	90,000	9.235,00
8.	Općina Civljane	1.415.644,00	17.275,00	1,2	12,000	1.440,00
9.	Općina Ervenik	2.648.063,00	14.446,00	0,6	-	-
10.	Općina Kijevo	1.453.057,00	0,00	0,0	35,000	0,00
11.	Općina Kistanje	5.908.430,00	406.085,00	6,9	40,500	10.027,00
12.	Općina Murter-Kornati	8.792.714,00	206.780,00	2,4	42,000	4.923,00
13.	Općina Pirovac	6.009.494,00	196.241,00	3,3	30,000	6.541,00
14.	Općina Primošten	25.944.565,00	876.669,00	3,4	1.000,000	877,00
15.	Općina Promina	2.307.849,00	0,00	0,0	-	-
16.	Općina Rogoznica	17.260.616,00	2.815.093,00	16,3	80,000	35.189,00
17.	Općina Ružić	3.221.533,00	71.598,00	2,2	110,000	651,00
18.	Općina Tisno	12.574.461,00	195.228,00	1,6	-	-
19.	Općina Tribunj	8.068.547,00	298.409,00	3,7	35,000	8.526,00
20.	Općina Unešić	2.832.810,00	27.227,00	1,0	-	-
UKUPNO		390.983.270,00	12.353.606,00	3,2	2 685,140	4.601,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 12.353.606,00 kn i čine 3,2% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Šibensko-kninske županije iznose 4.601,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Grad Drniš

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Drniš kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina grada Drniša je 355,00 km², a obuhvaća 27 naselja sa 7 498 stanovnika. Na koncu 2012., grad Drniš je imao 21 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Drniša je 120 km što čini 338,03 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 18.992.295,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 503.592,00 kn ili 2,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 4.197,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Drniša obavlja upravni odjel za komunalno gospodarstvo.

Nalaz i preporuke

Grad je u listopadu 2010. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom se utvrđuje korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita i financiranje nerazvrstanih cesta, te poslovi nadzora nad cestama. Odlukom nisu utvrđeni izvori financiranja gradnje i održavanja nerazvrstanih cesta.

Prema odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području. Za uspješno obavljanje navedene zakonske obveze pomogla bi analiza postojećih nerazvrstanih cesta na području grada kojom će se utvrditi prioriteta u građenju i održavanju, te mjerila za upravljanje i zaštitu nerazvrstanih cesta vodeći brigu o prometno-tehničkim rješenjima, te demografskom stanju i gospodarskim potrebama.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011., a pogotovo u dijelu koji se odnosi na financiranje nerazvrstanih cesta i na upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Odlukom o nerazvrstanim cestama je utvrđeno da evidenciju o nerazvrstanim cestama, zemljišnom pojasu, prometnoj signalizaciji i opremi vodi upravni odjel nadležan za komunalne poslove. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije potpuna i cjelovita. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Drniša.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Drniš kao jedinica lokalne samouprave, te koncem 2012. iznosi 26.843.492,00 kn. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentirana prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture na području grada Drniša za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta za čije izvršenje su planirana sredstva u iznosu 350.000,00 kn, a odnose se na održavanje (krpanje) nerazvrstanih cesta u iznosu 120.000,00 kn, održavanje makadamskih cesta u iznosu 120.000,00 kn, zimsko održavanje cesta u iznosu 50.000,00 kn, te na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 60.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, ali ne sadrži opseg (količinu) poslova i procjenu troškova održavanja prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 503.592,00 kn, što je za 153.592,00 kn ili 43,9% više od planiranih programom održavanja. U ožujku 2013., gradskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Drniša za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, odnosno prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju povećanog opsega poslova, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada prema svim elementima godišnjeg programa.

U 2002., gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora u gradu Drnišu, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti.

Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a kada je veća od 200.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja.

Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Prema izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 503.592,00 kn, a odnose se na zimsku službu u iznosu 284.500,00 kn, na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 113.030,00 kn, nabavu kamene jalovine za nasipanje makadamskih cesta u iznosu 55.958,00 kn, te na održavanje prometne signalizacije u iznosu 50.104,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja prometne signalizacije, te nabava kamene jalovine za održavanje makadamskih cesta, povjereni su pravnim osobama na temelju provedenih postupaka prikupljanja ponuda, odluka gradskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenih ugovora. Ugovori su zaključeni na tri godine, odnosno za 2010., 2011. i 2012. Ugovorima su utvrđeni opis (vrsta) poslova za koje se zaključuje ugovor, opseg (količina) poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovorena vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. iznosi 113.031,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i opseg (količine) poslova te jedinične cijene. Iz ugovora nije vidljiv opis, opseg i vrijednost poslova prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj radova je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 113.031,00 kn, a obavljeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Ugovorena vrijednost kamene jalovine za održavanje makadamskih cesta za 2012. iznosi 113.250,00 kn, što s porezom na dodanu vrijednost iznosi 139.298,00 kn. Nabava materijala za održavanje makadamskih cesta je obavljena prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno donesenoj Odluci o komunalnim djelatnostima u gradu Drnišu. Rashodi za nabavu kamene jalovine za 2012. su ostvareni u iznosu 55.958,00 kn ili 40,2% ugovorene vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrument osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Grad Knin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Knin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina grada Knina je 331,71 km², a obuhvaća 13 naselja s 15 407 stanovnika. Na koncu 2012., grad Knin je imao 45 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Knina je 286,61 km što čini 864,04 m/km². Odnose se na asfaltirane ceste 66,19 km, na makadamske ceste 218,24 km, te na betonske i druge ceste 2,18 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 28.169.089,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 996.412,00 kn ili 3,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 3.477,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, a dio poslova je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Knina obavlja upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i komunalne poslove.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području. Za uspješno obavljanje navedene zakonske obveze pomogla bi analiza postojećih nerazvrstanih cesta na svom području kojom će se utvrditi prioriteta u građenju i održavanju, te mjerila za upravljanje i zaštitu nerazvrstanih cesta vodeći brigu o prometno-tehničkim rješenjima, te demografskom stanju i gospodarskim potrebama.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada, nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta na području grada Knina. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama je djelomično ustrojena. Nadležni upravni odjel grada Knina vodi popis nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada, koji sadrži naziv dionice ceste, oznaku ceste, duljinu, širinu i podlogu ceste, međutim popis ne sadrži katastarsku česticu ceste. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave, osim jedne kraće dionice ceste duljine 0,31 km. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama grada Knina je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 7.114.304,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama ne računaju imovine je djelomično ustrojena, odnosno ustrojene su evidencije za nerazvrstane ceste na kojima su u proteklim godinama obavljena ulaganja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, nadopuniti jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama u naseljima na području grada, koja će uz postojeće podatke o nerazvrstanim cestama sadržavati broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se nadopuniti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture u gradu Kninu za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta za čije izvršenje su planirana sredstva u iznosu 1.000.250,00 kn, a odnose se na asfaltiranje i krpanje nerazvrstanih cesta u iznosu 393.600,00 kn, održavanje makadamskih cesta u iznosu 246.000,00 kn, čišćenje asfaltnih površina i odvodnih kanala u iznosu 30.750,00 kn, održavanje rubnjaka u iznosu 49.200,00 kn, cestovnih propusta u iznosu 36.900,00 kn, zimsku službu u iznosu 61.500,00 kn, na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 49.200,00 kn, te na košenje trave uz ceste u iznosu 133.100,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi.

Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, ali ne sadrži opseg (količinu) poslova i procjenu troškova održavanja prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 996.412,00 kn, što je u okviru planiranih rashoda. Međutim pojedini poslovi održavanja nisu ostvareni u planiranom iznosu, dok su pojedini ostvareni u znatno većem iznosu. Tako su rashodi za zimsku službu, zbog nepovoljnih vremenskih prilika, ostvareni u iznosu 221.252,00 kn, što je za 159.752,00 kn ili 259,8% više od planiranih programom održavanja. U ožujku 2013., gradskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Knina za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju povećanog opsega pojedinih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Knina prema svim elementima godišnjeg programa.

Gradsko vijeće je 2006. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora na području grada Knina, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka javnog natječaja i izvješća povjerenstva, odluku o izboru osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalnih poslova donosi gradsko vijeće, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 996.412,00 kn. Odnose se nasipanje makadamskih cesta u iznosu 443.522,00 kn, zimsku službu u iznosu 221.252,00 kn, održavanje nerazvrstanih cesta (asfaltiranje i krpanje cesta) u iznosu 138.350,00 kn, košenje trave i održavanje raslinja uz ceste u iznosu 90.285,00 kn, održavanje prometne signalizacije u iznosu 77.166,00 kn, te na održavanje rubnjaka i propusta u iznosu 25.837,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog otvorenog postupka javne nabave, odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. Ugovor je zaključen na rok od četiri godine, odnosno za 2010., 2011., 2012. i 2013. Ugovoreno je da se za svaku godinu utvrđuje troškovnik poslova u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, a primjenjivat će se jedinične cijene iz prihvaćene ponude koje su sastavni dio ugovora. Ugovoreno je obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, te bankovno jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora u visini 10,0% ugovorene cijene poslova. Ugovorena vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. iznosi 1.000.000,00 kn. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i opseg (količine) poslova te jedinične cijene. Iz ugovora nije vidljiv opis, opseg i vrijednost poslova prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Za obavljene poslove pravna osoba je tijekom 2012. ispostavila situacije u iznosu 833.262,00 kn. Obavljeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama. Pojedini poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta u iznosu 163.150,00 kn, povjereni su pravnim osobama bez prethodno provedenog postupka prikupljanja ponuda, odnosno javnog natječaja, a odnose se na zimsko održavanje, odnosno na čišćenje snježnih zapuha na cestama u iznosu 112.619,00 kn, te na postavljanje prometnih znakova i stupića u iznosu 50.531,00 kn.

Pravna osoba s kojom je zaključen ugovor o čišćenju snježnih zapuha na cestama, zbog vrlo nepovoljnih zimskih uvjeta nije mogla obaviti sva potrebna čišćenja snijega, te su zbog hitnosti angažirane dvije pravne osobe, koje su ispostavile račune za obavljene poslove u iznosu 112.619,00 kn. Navedeni poslovi su povjereni na temelju naloga ovlaštenih zaposlenika grada Knina i odobrenja gradonačelnice.

Za poslove postavljanje prometnih znakova i stupića Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje provoditi u skladu s odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti na području grada Knina.

Grad Skradin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Skradin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina grada Skradina je 186,79 km², a obuhvaća 20 naselja s 3 825 stanovnika. Na koncu 2012., grad Skradin je imao 15 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Skradina je 150 km što čini 803,04 m/km². Odnose se na asfaltirane ceste 136,50 km, a na makadamske ceste 13,50 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.735.012,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 140.152,00 kn ili 1,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 934,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Skradina obavlja jedinstveni upravni odjel, a nadzor i kontrolu obavljaju ovlašteni inženjeri građevinarstva.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području. Za uspješno obavljanje navedene zakonske obveze pomogla bi analiza postojećih nerazvrstanih cesta na svom području kojom će se utvrditi prioriteta u građenju i održavanju, te mjerila za upravljanje i zaštitu nerazvrstanih cesta vodeći brigu o prometno-tehničkim rješenjima, te demografskom stanju i gospodarskim potrebama.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena i grad Skradin nema podatke jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada kao jedinica lokalne samouprave. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 21.140.452,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Skradin kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je djelomično ustrojena, odnosno ustrojene su evidencije za nerazvrstane ceste na kojima su u proteklim godinama obavljena ulaganja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture na području grada Skradina za 2012. i izmjene u prosincu 2012., prema kojim planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 250.000,00 kn, a odnose se na tekuće održavanje asfaltiranih i makadamskih nerazvrstanih cesta u iznosu 245.000,00 kn i na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 5.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 140.152,00 kn ili 56,1% planiranih rashoda. U ožujku 2013., gradskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Skradina za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada prema svim elementima godišnjeg programa.

Gradsko vijeće je 2001. donijelo Odluku o odabiru komunalnih djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni načini prikupljanja ponuda, uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor.

Također je utvrđeno da gradonačelnik donosi odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnom natječaju, a da pri tom nisu utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, odluku o izboru osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalnih poslova donosi gradsko vijeće, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Državni ured za reviziju predlaže Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 140.152,00 kn, a odnose se na tekuće održavanje asfaltiranih i makadamskih nerazvrstanih cesta u iznosu 138.965,00 kn i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 1.187,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o odabiru komunalnih djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. Ugovor je zaključen na rok od dvije godine, odnosno od listopada 2010. do listopada 2012. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i jedinične cijene. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012. na području grada Skradina. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 138.965,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrument osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni i prema nerazvrstanim cestama.

Grad Šibenik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Šibenik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina grada Šibenika je 433,00 km², a obuhvaća 32 naselja s 46 332 stanovnika. Na koncu 2012., grad Šibenik je imao 85 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Šibenika je 514,03 km što čini 1 187,14 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 180.015.107,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.510.616,00 kn ili 2,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 6.830,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Šibenika obavlja upravni odjel za komunalne djelatnosti.

Nalaz i preporuke

Grad Šibenik je u prosincu 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uredio upravljanje, izgradnju i održavanje nerazvrstanih cesta. Prilog Odluke je popis nerazvrstanih cesta, ulica i trgova u naseljima na području grada Šibenika. Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama vodi upravni odjel grada nadležan za komunalne djelatnosti. Popis nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada, sadrži naziv dionice ceste, oznaku ceste, mikro lokaciju, duljinu, a trgovi sadrže površine, međutim popis ne sadrži katastarske čestice na kojima su izgrađene ceste.

Grad poduzima aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada. Prikupljeni podaci o nerazvrstanim cestama se unose u GIS tablice (informacijski sustav upravljanja prostornim podacima), čije korištenje će omogućiti bolje upravljanje resursima, imovinsko upravljanje i planiranje razvoja. Međutim za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu, što zahtjeva duže vremensko razdoblje i značajna financijska sredstva.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 850.011.158,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Šibenik kao jedinica lokalne samouprave, te na vrijednost cesta duljine 138.050 m, koje su prenesene u nadležnost grada Šibenika na temelju Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, nadopuniti jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama u naseljima na području grada Šibenika, koja će uz postojeće podatke o nerazvrstanim cestama sadržavati broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže i dalje poduzimati sve potrebne aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture na području grada Šibenika za 2012. te izmjene i dopune programa u studenome 2012., prema kojim planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 3.850.000,00 kn, a odnose se na tekuće održavanje asfaltiranih i makadamskih nerazvrstanih cesta, zimsku službu u iznosu 1.700.000,00 kn, na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 150.000,00 kn, te na održavanje cesta koje su prenesene u nadležnost grada Šibenika na temelju Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste u iznosu 2.000.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, ali ne i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 3.510.616,00 kn ili 91,2% planiranih rashoda. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Šibenika za 2012. je izrađeno, ali nije podneseno gradskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema svim elementima godišnjeg programa.

Gradsko vijeće je 2004. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom je određeno da se obavljanje komunalnih poslova povjerava na temelju prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, s tim da nisu utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, već gradonačelnik donosi odluku o izboru postupka.

Odlukom su utvrđeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati, mjerila za povjeravanje komunalnih poslova, te sadržaj natječaja, način podnošenja ponuda, te postupak s ponudama i zaključivanjem ugovora. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, odluku o izboru osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalnih poslova donosi gradsko vijeće, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 3.510.616,00 kn, a odnose se na tekuće održavanje asfaltiranih i makadamskih nerazvrstanih cesta u iznosu 3.047.122,00 kn i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 463.494,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. U svibnju 2009. ugovor je zaključen na rok od četiri godine, odnosno do svibnja 2013. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora. Ugovoreno je da se vrsta i opseg poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za svaku godinu određuje Programom održavanja komunalne infrastrukture. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i jedinične cijene. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 3.510.616,00 kn. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama za svaku godinu. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Grad Vodice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Vodice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina grada Vodice je 130,59 km², a obuhvaća osam naselja s 8 875 stanovnika. Na koncu 2012., grad Vodice je imao 20 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Vodica je 100 km, što čini 765,16 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 44.831.303,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 798.761,00 kn ili 1,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 7.988,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada, a dio poslova su obavljale pravne osobe na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Vodica obavlja upravni odjel za komunalno vodni sustav, zaštitu okoliša i graditeljstvo.

Nalaz i preporuke

Grad Vodice je u prosincu 2010. donio Odluku o nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama na području Grada, kojom je utvrđeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, te poslovi nadzora nad nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama. Odlukom nisu utvrđeni izvori financiranja gradnje i održavanja nerazvrstanih cesta, te tko je nadležan za evidenciju nerazvrstanih cesta, odnosno vođenje jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na području grada Vodica. Prema odluci, nerazvrstanom cestom se smatraju i seoski, poljski i šumski putovi, pristupne ceste, parkirališta benzinske crpke, a javno prometnim površinama se smatraju ulice, pristupni putovi, pješačke zone i staze, te trgovi. Odlukom je utvrđeno da poslove održavanja nerazvrstanih cesta i javno-prometnih površina obavljaju trgovačka društva u vlasništvu grada na temelju ugovora, a u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama na području grada sa Zakonom o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011., a pogotovo u dijelu koji se odnosi na financiranje nerazvrstanih cesta, vođenje jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama te na upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama grada Vodice nije ustrojena. Podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 35.727.262,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Vodice kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., a u studenome 2012. donesene su izmjene i dopune programa, prema kojim planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 800.000,00 kn, a odnose se na održavanje kolnika i javnih površina u iznosu 200.000,00 kn, na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 200.000,00 kn, te na interventno održavanje javnih površina u iznosu 400.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Programom održavanja nisu razgraničeni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta od poslova održavanja javnih površina. Također, program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i javnih površina su ostvareni u iznosu 798.761,00 kn ili 99,8% planiranih rashoda. U ožujku 2013., gradskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Vodica za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta, odvojeno od održavanja javnih površina, koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada prema svim elementima godišnjeg programa.

Gradsko vijeće je 2004. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, a u 2011. izmjene i dopune odluke, prema kojoj se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta i javnih površina što se odnosi na interventno održavanje (žurno otklanjanje šteta) i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije, obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom je određeno da se obavljanje komunalnih poslova povjerava na temelju prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, s tim da nisu utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, već gradonačelnik donosi odluku o izboru postupka. Odlukom su utvrđeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati, mjerila za povjeravanje komunalnih poslova, te sadržaj natječaja, način podnošenja ponuda, te postupak s ponudama i zaključivanjem ugovora, dok nije utvrđen sadržaj ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i rok na koji se zaključuje ugovor.

Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, odluku o izboru osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalnih poslova donosi gradsko vijeće, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje komunalnih poslova na području grada, te utvrditi sadržaj ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i rok na koji se zaključuje ugovor.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i javnih površina za 2012. su ostvareni u iznosu 798.761,00 kn, a odnose se na interventno održavanje javnih površina i nerazvrstanih cesta u iznosu 399.186,00 kn, održavanje kolnika i javnih površina u iznosu 200.000,00 kn, te na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 199.575,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, poslovi interventnog održavanja javnih površina i nerazvrstanih cesta (žurno otklanjanje šteta) i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije su povjereni pravnim osobama na temelju postupka prikupljanja ponuda (prikupljena jedna ponuda za interventno održavanje javnih površina i nerazvrstanih cesta, a dvije ponude za održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije), odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. U ožujku 2011. je zaključen ugovor o povjeravanju poslova interventnog održavanja javnih površina i nerazvrstanih cesta na dvije godine, odnosno za 2011. i 2012. Ugovorena vrijednost poslova za 2012. iznosi 400.000,00 kn i usklađena je s donesenim programom održavanja komunalne infrastrukture. Ugovoreno je da će se konačna vrijednost radova utvrditi na temelju stvarno izvršenih količina i jediničnih cijena iz priloženog troškovnika a sve prema građevinskom dnevniku i knjizi ovjerenoj od predstavnika grada Vodice. Utvrđen je način i rok plaćanja, a rok za koji izvršitelj jamči za kvalitetu obavljenih poslova je jedna godina. Kao jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora, dana je bjanko zadužnica u visini 10.000,00 kn. Uz dostavljeni ugovor nije priložen troškovnik održavanja s jediničnim cijenama, te nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima interventnog održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio četiri situacije za obavljene poslove u iznosu 399.186,00 kn.

Obavljanje poslova održavanja kolnika i javnih površina je povjereno trgovačkom društvu u vlasništvu grada, s kojim je u siječnju 2012. zaključen ugovor o ustupanju poslova u vrijednosti 200.000,00 kn i na rok od jedne godine. Vrijednost poslova je ugovorena u skladu s donesenim programom održavanja komunalne infrastrukture. Sastavni dio ugovora je troškovnik, koji sadrži opis i opseg poslova te jedinične cijene i ukupnu vrijednost poslova. Iz priloženog troškovnika je vidljivo da se na održavanje nerazvrstanih cesta odnosi manji dio poslova (zimski služba i uređenje poljskih putova), dok većina poslova se odnosi na održavanje javnih površina (parkovi, plaže, groblje i druge javne površine).

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta odvojeno od održavanja javnih površina, sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, odnosno prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja nerazvrstanih cesta, usklađen s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture. Također se predlaže pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni i prema nerazvrstanim cestama.

Općina Bilice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Bilice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Bilice je 25,66 km², a obuhvaća jedno naselje s 2 307 stanovnika. Na koncu 2012., općina Bilice je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Bilice je 40 km, što čini 1 558,85 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.986.477,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 447.897,00 kn ili 11,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 11.197,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području Općine je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, a manji dio poslova je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Bilice obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta odnosno treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimsko služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine kao jedinica lokalne samouprave.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama općine Bilice na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 1.128,00 kn. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., a u prosincu 2012. su donesene izmjene i dopune programa, prema kojim planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 447.897,00 kn, a odnose se na redovno održavanje nerazvrstanih cesta, zimsku službu i na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 373.350,00 kn, te na održavanje protupožarnih i poljskih putova u iznosu 74.547,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u visini planiranih rashoda i iznose 447.897,00 kn. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Bilice za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Bilice je 2004., donijela Odluku o odabiru komunalnih djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni načini prikupljanja ponuda, uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor.

Također je utvrđeno da općinsko vijeće donosi odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, te nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, odluku o izboru osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalnih poslova donosi općinsko vijeće, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje predsjednik općinskog vijeća, iako prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, zaključivanje ugovora obavlja izvršno tijelo općine, odnosno načelnik općine.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 447.897,00 kn, a odnose se na redovno održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 373.350,00 kn, te na nasipanje protupožarnih i poljskih putova u iznosu 74.547,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o odabiru komunalnih djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. Ugovor je zaključen na rok od jedne godine. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreniti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) poslova i jedinične cijene. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 373.350,00 kn. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrumente osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni i prema nerazvrstanim cestama.

Pojedini poslovi na održavanju i nasipanju protupožarnih i poljskih putova u iznosu 74.547,00 kn, obavljani su na temelju naloga i narudžbenica načelnika općine, bez zaključenog ugovora. Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o odabiru komunalnih djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Bilice.

Općina Biskupija

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Biskupija kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Biskupija je 133,45 km², a obuhvaća osam naselja s 1 699 stanovnika. Na koncu 2012., općina Biskupija je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Biskupije je 90 km, što čini 674,41 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 7.816.204,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 831.125,00 kn ili 10,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 9.235,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Biskupija je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine, pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, te više pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Biskupije obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine kao jedinica lokalne samouprave.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 9.486.980,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Biskupija kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., a u prosincu 2012. su donesene izmjene i dopune programa, prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 930.621,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 831.125,00 kn ili 89,3% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Biskupija za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Biskupija je 2002., donijela Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni načini prikupljanja ponuda, uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a kada je veća od 200.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 831.125,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta te horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 397.489,00 kn, koje je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 384.635,00 kn, koje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine Biskupija, te na nasipanje protupožarnih i poljskih putova u iznosu 49.000,00 kn, koje je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora u 2010. Ugovor je zaključen na rok od četiri godine. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovoreno je da se vrsta i opseg poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za svaku godinu određuje godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) poslova i jedinične cijene. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio tri situacije za obavljene poslove u iznosu 397.489,00 kn, a obavljani poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Dio poslova na održavanju nerazvrstanih cesta u iznosu 384.635,00 kn, obavljalo je trgovačko društvo u vlasništvu općine Biskupija, s kojim nije zaključen ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta, kojim bi se utvrdila ukupna vrijednost poslova, te opis (vrsta), opseg (količina) i procjena troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama.

Pojedini poslovi na održavanju i nasipanju protupožarnih i poljskih putova u iznosu 49.000,00 kn su obavljani na temelju naloga i narudžbenica načelnika općine, bez prethodno provedenog postupka prikupljanja ponuda.

Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima, prema kojima se ovi poslovi obavljaju na temelju pisanog ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Biskupija. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrument osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni i prema nerazvrstanim cestama.

Općina Civljane

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Civljane kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Civljane je 83,28 km², a obuhvaća dva naselja s 239 stanovnika. Na koncu 2012., općina Civljane je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Civljane je 12 km, što čini 144,09 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 1.415.644,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 17.275,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.440,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Civljane obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Civljane je donijela akt o nerazvrstanim cestama, kojim se uredilo upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Civljane je 12 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 4.065.208,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Civljane kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je djelomično ustrojena, odnosno ustrojene su evidencije za nerazvrstane ceste na kojima su u proteklim godinama obavljena ulaganja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju za nerazvrstane ceste, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., a u prosincu 2012. su donesene izmjene i dopune programa, prema kojim planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 20.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 17.275,00 kn ili 86,4% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Civljane za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je 2011. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima i izmjene u ožujku 2013., prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti fizičkoj ili pravnoj osobi. Odlukom su određeni načini prikupljanja ponuda, uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a kada je veća od 70.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 17.275,00 kn, a odnose se na zimsko održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 13.838,00 kn, te na nasipanje makadamskih putova u iznosu 3.437,00 kn. Poslovi su obavljani na temelju naloga i narudžbenica, bez zaključenog ugovora. Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju pisanog ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Civljane.

Općina Ervenik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Ervenik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Ervenik je 212,28 km², a obuhvaća pet naselja s 1 105 stanovnika. Na koncu 2012., općina Ervenik je imala osam zaposlenika.

Općina Ervenik nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području Općine.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.648.063,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 14.446,00 kn ili 0,6% ukupnih rashoda i izdataka, a odnose se na čišćenja snijega. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Ervenik je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Ervenik obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Ervenik je u listopadu 2010. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti fizičkoj ili pravnoj osobi. Odlukom su propisani uvjeti i mjerila za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, međutim općina nije donijela akt o nerazvrstanim cestama, kojim bi se uredilo upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta odnosno treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad nerazvrstanim cestama na području općine. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Ervenik nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 4.813.409,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Ervenik kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te podatak radi li se o asfaltiranoj cesti, makadamskoj cesti, poljskom putu ili protupožarnom putu. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u ožujku 2012. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 20.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Prema programu poslove održavanja obavlja pravna osoba s kojom je zaključen ugovor o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na rok od četiri godine. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 14.445,00 kn ili 72,2% planiranih rashoda, a odnose se na čišćenje snijega. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Ervenik za 2012., prema kojem je općina osim troškova čišćenja snijega, podmirila i obveze za obavljene poslove održavanja nerazvrstanih cesta iz 2011. u iznosu 193.368,00 kn, a na temelju zaključenog ugovora o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti, u travnju 2008. je zaključen s ponuditeljem ugovor o obavljanju poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, na četiri godine. Nakon isteka ugovorenog roka (travanj 2012.), općina nije provela novi postupak za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, jer se prema obrazloženju zakonskog predstavnika, čekao novi saziv općinskog vijeća i normativno rješavanje obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine Ervenik. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u razdoblju od travnja do prosinca 2012. nisu ostvareni.

Općina Kijevo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Kijevo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Kijevo je 74,37 km², a obuhvaća jedno naselje s 417 stanovnika. Na koncu 2012., općina Kijevo je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kijevo je 35 km, što čini 470,0 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 1.453.057,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni. Poslovi održavanje nerazvrstanih cesta su povjereni trgovačkom društvu u vlasništvu općine.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Kijevo obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta odnosno aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kijevo je 35 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 8.179.388,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Kijevo kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti knjigovodstvenu analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Za 2012. općina Kijevo nije donijela program odražavanja nerazvrstanih cesta, odnosno radi nedostatka proračunskih sredstava nisu planirani niti ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Općina Kistanje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Kistanje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Kistanje je 244,11 km², a obuhvaća 13 naselja s 3 481 stanovnika. Na koncu 2012., općina Kistanje je imala 13 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kistanje je 40,50 km, što čini 165,91 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 5.908.430,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 406.085,00 kn ili 6,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 10.027,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Kistanje je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju poslova održavanja, a pojedine poslove su obavljale pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Kistanje obavlja jedinstveni upravni odjel, a za vrijednosno značajnija ulaganja nadzor obavlja ovlašteni nadzorni inženjer.

Nalaz i preporuke

Općina Kistanje je u prosincu 2011. donijela akt o nerazvrstanim cestama, kojim je uređeno upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Prema podacima kojima raspolaže općina Kistanje, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine je 40,50 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Općina je od Područnog ureda za katastar – odjel Knin, zatražila podatke o katastarskim česticama na kojima su izgrađene ceste, kako bi se ceste mogle upisati kao neotuđivo vlasništvo općine u zemljišnim knjigama. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 4.541.647,00 kn a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Kistanje kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 350.000,00 kn, a za čišćenje snijega iznose 76.826,00 kn, što ukupno iznosi 426.826,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 406.085,00 kn ili 95,1% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Kistanje za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u listopadu 2006. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima i izmjene u veljači 2007. i ožujku 2011., prema kojima se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Obavljanje održavanja nerazvrstanih cesta se može, osim pravnoj ili fizičkoj osobi, povjeriti i trgovačkom društvu u vlasništvu općine ili vlastitom pogonu za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a kada je veća od 200.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati, mjerila za odabir ponude, te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 406.085,00 kn, a odnose se održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 329.259,00 kn i na zimsko održavanje nerazvrstanih cesta – čišćenje snijega u iznosu 76.826,00 kn.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora u travnju 2011. Ugovor je zaključen na četiri godine.

Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora, s tim da se cijene nakon isteka prve godine mogu povećati ako cijene elemenata na temelju kojih su određene cijene porastu za više od 5,0%), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovoreno je da će izvoditelj obavljati ugovorene poslove prema nalogu općine. U kolovozu 2012., zaključen je dodatak ugovoru kojim su promijenjene cijene za pojedine vrsta poslova na održavanju nerazvrstanih cesta (pojedine cijene su smanjene i do 50,0%, dok je izrada asfalta povećana za 7,4%). Ugovorom i dodatkom ugovoru nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio tri situacije za obavljene poslove u iznosu 334.824,00 kn. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Pojedini poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta što se odnose na nasipavanje makadamskih cesta i čišćenje ulica od snijega u iznosu 71.261,00 kn, obavljani su na temelju naloga i narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta koji su povjereni na temelju naloga i narudžbenica nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Kistanje. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrumente osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Murter-Kornati

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Murter-Kornati kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Murter-Kornati je 81,08 km², a obuhvaća dva naselja s 2 044 stanovnika. Na koncu 2012., općina Murter-Kornati je imala devet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Murter-Kornati je 42,00 km, što čini 518,01 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.792.714,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 206.780,00 kn ili 2,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 4.923,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine, te više pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Murter-Kornati obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Murter-Kornati je u listopadu 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta na području općine. Sastavni dio Odluke je i popis nerazvrstanih cesta na području općine Murter-Kornati, koji sadrži samo naziv ceste. Prema podacima kojima raspolaže općina Murter-Kornati, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine je 42 km, međutim za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Općina Murter-Kornati je poduzela aktivnosti za upis cesta u zemljišnim knjigama, odnosno pristupila je geodetskoj izmjeri izvedenog stanja cesta i usklađivanju katastarskih čestica navedenih u katastarskom planu sa stvarnim stanjem. Geodetska izmjera je obavljena za ceste u duljini 35 km. Međutim obavljanje navedenih poslova zahtijeva duže vremensko razdoblje kao i značajna financijska sredstva za plaćanje geodetskih usluga, rješavanje imovinsko pravnih poslova, plaćanje naknada za izvlaštenja, te za ucrtavanje u katastar i upis u zemljišne knjige. S obzirom na navedeno općina se susreće s problemom nedostatka financijskih sredstava i dovoljnog broja stručnog kadra.

U poslovnim knjigama nije iskazana vrijednost nerazvrstanih cesta, niti je ustrojena analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojima je propisano iskazivanje imovine u poslovnim knjigama proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te podatak da li se radi o asfaltiranoj cesti, makadamskoj cesti, poljskom putu ili protupožarnom putu. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem su sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta planirana zajedno s održavanjem drugih javnih površina i iznose 1.360.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Programom je utvrđeno da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju komunalnom društvu u vlasništvu općine, dok poslovi asfaltiranja i drugi poslovi održavanja se povjeravaju u skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 206.780,00 kn. Općinskom vijeću nije podneseno izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta, odvojeno od drugih javnih površina, koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u lipnju 2010. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima na području općine Murter-Kornati i izmjene u travnju 2012., prema kojima se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju trgovačkom društvu u vlasništvu općine, a poslove koje društvo zbog nedostatka opreme nije u mogućnosti obavljati, povjeravaju se pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti pravnim ili fizičkim osobama se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a kada je veća od 70.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati, mjerila za odabir ponude, te sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 206.780,00 kn, a odnose se održavanje nerazvrstanih cesta koje obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine u iznosu 97.000,00 kn, na poslove održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 45.411,00 kn, na tamponiranje makadamskog puta u iznosu 28.125,00 kn, na održavanje poljskih putova u iznosu 20.813,00 kn, te na druge poslove održavanja u iznosu 15.431,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta što se odnose na poslove održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije, na tamponiranje makadamskog puta, na održavanje poljskih putova i druge poslove održavanja u ukupnom iznosu 109.780,00 kn, obavljani su na temelju naloga i narudžbenica, bez prethodno provedenog postupka prikupljanja ponuda i zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Murter-Kornati.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Murter-Kornati. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Pirovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Pirovac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Pirovac je 40,97 km², a obuhvaća tri naselja s 1 930 stanovnika. Na koncu 2012., općina Pirovac je imala deset zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Pirovac je 30 km, što čini 732,24 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.009.494,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 196.241,00 kn ili 3,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 6.541,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Pirovac je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Pirovac obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno treba utvrditi što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima općine Pirovac, duljina nerazvrstanih cesta na području općine je 30 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Općina Pirovac navodi da obavljanje navedenih poslova zahtijeva duže vremensko razdoblje i značajna financijska sredstva, te da se susreće s problemom nedostatka financijskih sredstava.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 235.072,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Pirovac kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 215.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 196.241,00 kn ili 91,3% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Pirovac za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je rujnu 2004. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju poslova i izmjene u ožujku 2008., prema kojima se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti pravnim ili fizičkim osobama se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi općinsko vijeće. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, dok nije utvrđen sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor.

Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, prijedloga povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 196.241,00 kn, a odnose se održavanje nerazvrstanih cesta na području općine koje je obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora u studenome 2009. Ugovor je zaključen na rok od četiri godine. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovoreno je da se poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta obavljaju nakon usuglašavanja s općinom Pirovac. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012., niti je iz ugovora i priloženog troškovnika vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio četiri situacije za obavljene poslove u iznosu 196.241,00 kn. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora koji će sadržavati sve propisane elemente, odnosno predlaže se ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrumente osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Primošten

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Primošten kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Primošten je 57,18 km², a obuhvaća sedam naselja s 2 828 stanovnika. Na koncu 2012., općina Primošten je imala osam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Primošten je 1 000 km, što čini 17 488,63 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 25.944.565,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 876.669,00 kn ili 3,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 877,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Primošten obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Primošten je u prosincu 2012. donijela interni akt o nerazvrstanim cestama, kojim je uređeno upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Prema podacima kojima raspolaže općina Primošten, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine je 1 000 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 29.521.980,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Primošten kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program gradnje i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za gradnju i održavanje nerazvrstanih cesta, javnih površina i groblja iznose 20.591.875,00 kn, s tim da iz navedenih podataka nije vidljivo koliko iznose planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Općinskom vijeću nije podneseno izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta, koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je lipnju 2009. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se poslovi tekućeg i investicijskog održavanja komunalne infrastrukture na temelju odluke općinskog vijeća povjeravaju komunalnom društvu u vlasništvu općine. Također je utvrđeno da se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta mogu povjeravati pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi načelnik. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, dok nije utvrđen sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, prijedloga povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 876.669,00 kn, a odnose se održavanje poljskih putova koje je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora. U poslovnim knjigama ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu iskazani na odgovarajućem računu iz računskog plana, već su iskazani na računu nabava proizvedene dugotrajne imovine – ceste, umjesto na računu usluge za tekuće i investicijsko održavanje građevinskih objekata, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju predlaže rashode za održavanje nerazvrstanih cesta iskazivati na odgovarajućem računu iz računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi održavanja poljskih putova su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora u srpnju 2012. Ugovor je zaključen na četiri godine.

Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo (garancija banke) izvršitelja za ispunjenje ugovora u visini 10,0% ugovorene vrijednosti ugovora. Ugovoreno je da se poslovi na održavanju poljskih putova obavljaju isključivo prema uputama općine a u okviru godišnjeg plana održavanja poljskih putova. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova za 2012., niti je iz ugovora i priloženog troškovnika vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i poljskim putovima na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 876.669,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora koji će sadržavati sve propisane elemente, odnosno predlaže se ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Promina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Promina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Promina je 139,41 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 1 136 stanovnika. Na koncu 2012., općina Promina je imala pet zaposlenika.

Općina Promina nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.307.849,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Promina obavlja jedinstveni upravni odjel, odnosno načelnik općine.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Promina nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Općina nema saznanja je su li nerazvrstane ceste upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 6.717.242,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Promina kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 14.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u siječnju 2006. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje će se obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i izmjene u svibnju 2010. i kolovozu 2012., prema kojima se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti pravnim ili fizičkim osobama se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi načelnik. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, sadržaj ugovora i najdulji rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljena ponuda ili javnog natječaja, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Općina Rogoznica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Rogoznica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Rogoznica je 70,55 km², a obuhvaća 13 naselja s 2 345 stanovnika. Na koncu 2012., općina Rogoznica je imala jedanaest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Rogoznica je 80 km, što čini 1 133,95 m/km². Odnose se na asfaltirane ceste 25 km, a na makadamske ceste 55 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 17.260.616,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 2.815.093,00 kn ili 16,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 35.189,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Rogoznica obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Rogoznica je u listopadu 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine Rogoznica, kojom je uređeno upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta.

Prema podacima kojima raspolaže općina Rogoznica, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine je 80 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 5.327.808,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Rogoznica kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u kolovozu i prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 2.800.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova ali ne i opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u okviru plana i iznose 2.815.093,00 kn. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Rogoznica za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je rujnu 2009. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti pravnim ili fizičkim osobama se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi načelnica. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, dok nije utvrđen sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, zapisnika povjerenstva i prijedloga načelnice, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnica.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 2.815.093,00 kn, a odnose se održavanje nerazvrstanih cesta koje je obavljala pravna osoba na temelju ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora u srpnju 2011., na rok od dvije godine. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora i koje se za vrijeme trajanja ugovora neće mijenjati), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova za 2012., niti je iz ugovora i priloženog troškovnika vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 2.815.093,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora koji će sadržavati sve propisane elemente, odnosno predlaže se ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrumente osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Ružić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Ružić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Ružić je 160,28 km², a obuhvaća devet naselja s 1 591 stanovnika. Na koncu 2012., općina Ružić je imala šest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Ružić je 110 km, što čini 686,30 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.221.533,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 71.598,00 kn ili 2,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 651,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Ružić je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Ružić obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta odnosno treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad nerazvrstanim cestama na području općine. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaže općina Ružić, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine je 110 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama općine, je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 11.139.388,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa i prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 62.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 71.598,00 kn, što je za 15,4% više od planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Ružić za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u kolovozu 2005. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora. Postupak povjeravanja se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi općinsko vijeće. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, dok nije utvrđen sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor.

Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, prijedloga povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje predsjednik općinskog vijeća. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu ugovor o povjeravanju komunalnih poslova zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 71.598,00 kn, a odnose se na čišćenje snijega na cestama u iznosu 50.602,00 kn, održavanje nerazvrstanih cesta koje je obavljalo više pravnih osoba u iznosu 19.015,00 kn, te na održavanje prometne signalizacije u iznosu 1.981,00 kn. Navedeni poslovi su obavljani na temelju naloga i narudžbenica, bez prethodnog provođenja postupka povjeravanja poslova i zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta, što nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Tisno

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Tisno kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Tisno je 67,03 km², a obuhvaća pet naselja s 3 094 stanovnika. Na koncu 2012., općina Tisno je imala jedanaest zaposlenika.

Općina Tisno nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 12.574.461,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 195.228,00 kn ili 1,6% ukupnih rashoda i izdataka. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, te dio poslova su obavljale pravne osobe na temelju naloga i narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Tisno obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u prosincu 2010. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine Tisno, kojom je utvrđeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, te poslovi nadzora nad nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama. Odlukom nisu utvrđeni izvori financiranja gradnje i održavanja nerazvrstanih cesta. Prema odluci, nerazvrstanom cestom se smatraju i seoski, poljski i protupožarni putovi, pristupne ceste, parkirališta benzinske crpke, pješačke staze, te trgovi. Odlukom je utvrđeno da poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju pravne i fizičke osobe kojima se poslovi povjeravaju u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, a u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture. Odlukom o nerazvrstanim cestama je utvrđeno da evidenciju o nerazvrstanim cestama, zemljišnom pojasu, prometnoj signalizaciji i opremi vodi upravni odjel općine.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine sa Zakonom o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011., a pogotovo u dijelu koji se odnosi na financiranje nerazvrstanih cesta, te na upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Općina Tisno nema podatak o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama općine, nije iskazana vrijednost nerazvrstanih cesta, niti je ustrojena analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojima je propisano iskazivanje imovine u poslovnim knjigama proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 215.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu), ali ne i opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 195.228,00 kn ili 90,8% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Tisno za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je listopadu 2011. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 500.000,00 kn, a kada je veća od 500.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude. Nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja i prijedloga povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik. Ugovor se može zaključiti najdulje na dvije godine.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 195.228,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta koje je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora u iznosu 161.906,00 kn, te na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 27.697,00 kn i obrtničke usluge u iznosu 5.625,00 kn, koje su obavljale pravne osobe na temelju naloga i narudžbenica bez prethodno zaključenog ugovora.

U skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora., na rok od dvije godine, odnosno od 1. srpnja 2012. do 30. lipnja 2014. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora i koje se za vrijeme trajanja ugovora neće mijenjati), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovoreno je da će se poslovi obavljati prema nalogima općine, a do visine sredstava osiguranih u proračunu. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova za 2012., niti je iz ugovora i priloženog troškovnika vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove održavanja nerazvrstanih cesta, poljskih putova i održavanje cesta u zimskim uvjetima u iznosu 161.906,00 kn.

Rashodi na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 27.697,00 kn i obrtničke usluge u iznosu 5.625,00 kn su obavljale pravne osobe na temelju naloga i narudžbenica, bez prethodno zaključenog ugovora. Navedeni način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluka o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrumente osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Tribunj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Tribunj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine tribunj je 15,16 km², a obuhvaća jedno naselje s 1 536 stanovnika. Na koncu 2012., općina Tribunj je imala deset zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Tribunj je 35 km, što čini 2 308,71 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.068.547,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 298.409,00 kn ili 3,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 8.526,00 kn/km nerazvrstane ceste. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, a dio poslova je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Tribunj obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Tribunj je u listopadu 2013. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta na području općine. Sastavni dio Odluke je popis nerazvrstanih cesta na području općine Tribunj, koji sadrži samo naziv ceste. Prema podacima kojima raspolaže općina Tribunj, duljina nerazvrstanih cesta na području općine je 35 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, niti stvarno stanje nerazvrstanih cesta odgovara katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Općina Tribunj navodi da je zbog navedenog stanja, odnosno neriješenih imovinsko pravnih odnosa, posebno otežano dobivanje potrebne dokumentacije (dozvole, suglasnosti i slično) za rekonstrukciju i izgradnju cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 941.210,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u listopadu i prosincu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 316.696,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 298.409,00 kn ili 94,2% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Tribunj za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je prosincu 2009. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju trgovačkom društvu u vlasništvu općine. U studenome 2012. donesena je nova Odluka o komunalnim djelatnostima prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti pravnim ili fizičkim osobama se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 500.000,00 kn, a kada je veća od 500.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljena ponuda ili javnog natječaja, prijedloga povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 298.409,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 261.077,00 kn, čišćenje snijega na cestama u iznosu 19.054,00 kn, te na održavanje prometne signalizacije u iznosu 18.278,00 kn.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 164.690,00 kn i održavanja prometne signalizacije za koje su rashodi ostvareni u iznosu 18.278,00 kn povjereni su pravnoj osobi na temelju provedenog postupka prikupljanja ponuda, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora. U travnju 2012. s ponuditeljem je zaključen ugovor na rok od dvije godine. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora.

Ugovoreno je da se opseg poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za svaku godinu određuje prema sredstvima osiguranim u proračunu. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i jedinične cijene. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za 2012. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situaciju za obavljene poslove održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 164.690,00 kn. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama.

Međutim, tijekom 2012. bila je na snazi Odluka o komunalnim djelatnostima, prema kojoj poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu Općine. Odluka o komunalnim djelatnostima prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora je izmijenjena u studenom 2012.

Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 96.387,00 kn i poslove čišćenja snijega na cestama u iznosu 19.054,00 kn, obavljalo je više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez prethodno zaključenog ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Tribunj. Predlaže se zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Unešić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Unešić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije. Površina općine Unešić je 187,45 km², a obuhvaća 16 naselja s 1 686 stanovnika. Na koncu 2012., općina Unešić je imala četiri zaposlenika.

Općina Unešić ne raspolaže podacima o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.832.810,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 27.227,00 kn ili 1,0% ukupnih rashoda i izdataka. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Unešić obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Unešić ne raspolaže podacima o duljini nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Općina Unešić nema saznanja je su li nerazvrstane ceste upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama općine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 1.950.917,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena, te vrijednost nije evidentira prema pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene programa u kolovozu 2012., prema kojima planirana sredstva za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 50.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 27.277,00 kn ili 54,6% planiranih rashoda. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Unešić za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u prosincu 2009. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, prema kojoj se poslovi održavanje nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju ugovora. Postupak povjeravanja se provodi prikupljanjem ponuda ili na temelju javnog natječaja, a odluku o odabiru postupka donosi načelnik. Odlukom su određeni uvjeti koje ponuditelj mora ispunjavati i mjerila za odabir ponude, dok nije utvrđen sadržaj ugovora i rok na koji se zaključuje ugovor. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljana ponuda ili javnog natječaja, zapisnika povjerenstva i prijedloga načelnika, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja, a ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 27.277,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta koje je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja i zaključenog ugovora., na rok od četiri godine, odnosno od 5. svibnja 2009. do 5. svibnja 2013. Ugovorom su utvrđene obveze izvoditelja poslova, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovoreno niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovorom je utvrđena ukupna vrijednost poslova za četverogodišnje razdoblje u iznosu 865.956,00 kn, dok nije utvrđena vrijednost poslova za 2012., niti je iz ugovora i priloženog troškovnika vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj je tijekom 2012. ispostavio situacije za obavljene poslove održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 27.277,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta su utvrđene nepravilnosti i propusti koje je potrebno otkloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama; Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja će sadržavati naziv ili oznaku, te duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi,
- u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,
- poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave,
- donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa,
- u slučaju povećanog opsega poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima,

- u godišnjem programu održavanja komunalne infrastrukture, planirati održavanje nerazvrstanih cesta kao posebnu komunalnu djelatnost odvojeno od djelatnosti održavanja javnih površina, te osobito od djelatnosti izgradnje nerazvrstanih cesta koja se planira programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave; za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koji se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje navedenih poslova, nakon provedbe postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju poslova s propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene, nadzor nad obavljenim poslovima, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora), u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu,
- zaključiti godišnji ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta s trgovačkim društvom u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u skladu s donesenim programom održavanja, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova po vrstama, količini i ugovorenoj cijeni, te
- zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture i pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije, osim općine Primošten, su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Gradovi Knin i Vodice te općine Kijevo i Pirovac navode da je u tijeku izrada prijedloga Odluke o nerazvrstanim cestama i usklađivanje s odredbama Zakona o cestama, koju će predstavničko tijelo donijeti koncem 2013., odnosno početkom 2014.

Gradovi Knin, Šibenik i Vodice, te općine Kistanje, Murter-Kornati, Rogoznica, Tisno i Tribunj navode da za rješavanje imovinsko pravnih odnosa za nerazvrstane ceste, uctavanje stvarnog (izvedenog) stanja cesta u katastarske planove te za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige, već poduzimaju mjere i aktivnosti, ali da je to dugotrajan posao koji zahtjeva stručne kadrove, značajna financijska sredstva, te da će dinamika obavljanja ovisiti o proračunskim sredstvima.

Općina Kijevo navodi da je u tijeku nova katastarska izmjera na području općine, nakon čega će se steći uvjeti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Gradovi Knin i Skradin navode da je godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta vrlo teško i gotovo nemoguće predvidjeti količinu i vrstu poslova koji će se na pojedinoj cesti obavljati tijekom godine, jer da održavanje cesta prvenstveno ovisi o vremenskim prilikama te o prekomjernom opterećenju cesta.

Grad Vodice navodi da je u tijeku izrada prijedloga Odluke o komunalnim djelatnostima, kojom će se urediti uvjeti i način obavljanja komunalnih djelatnosti, a koju će predstavničko tijelo donijeti do konca 2013.

Grad Skradin i općina Kistanje navode da su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni na temelju ugovora za četverogodišnje razdoblje te da je ugovorom teško predvidjeti količinu i vrijednost radova.

Jedinice lokalne samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju poboljšanja održavanja nerazvrstanih cesta donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, ustrojiti jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja će uz naziv i oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Vezano za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige navode da će poduzeti mjere i aktivnosti, ali da je to dugotrajan posao koji zahtjeva značajna financijska sredstva. Također navode da će donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, pratiti izvršenje programa prema svim elementima godišnjeg programa i podnijeti ga predstavničkom tijelu u propisanom roku, te poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora u skladu s odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti.